

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Räddningstjänsten kontaktas av villaägare, orolig över temperaturen på infällda spotlights han just installerat.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Hasse Wikberg, räddningstjänsten.

BESKRIVNING AV OBJEKT OCH HÄNDELSE

I ett nybyggt hus hade nyligen installerats ett antal spotlights, som fällts in i taket. Halogenlampor 230 V GU/GZ 10 (ohne trafo) på vardera 50 W, hade inköpts på varuhuset X. Villaägaren utförde själv installationen. Ägaren uttrycker oro över lamparmaturernas temperatur, då man bränner sig på fingrarna så fort man kommer när armaturerna. Kan det börja brinna? I den kartong han köpt fanns tre armaturer, elkablar, lampor och installationsanvisning, skriven på engelska och italienska.

UNDERSÖKNING

Experthjälp togs via kontakt med NN på lamptillverkaren X. Enligt NN är temperaturen 190-200 grader mellan lampans elektroder. Reflektorns utformning (hur mycket ljus som lämnar reflektorn/lampan) är avgörande för hur varm armaturen blir.

Enligt NN finns det all anledning att iaktta noggrannhet och försiktighet vid installation av dessa infällda lampor. I installationsanvisningen rekommenderas också att installationen utförs av kvalificerad elektriker.

Vid installationen bör/skall infällnadsburkar monteras, som skyddar mot att brännbart material ovan takpanelen kommer i kontakt med armaturen. Dessa burkar ingår inte i paketet, utan måste köpas separat. Burkarna finns i två olika storlekar.

Det finns också lampor utförda för 12 volt på marknaden. Dessa utgör ytterligare faror, om inte rätt typ av ledningar används vid installationen. Många lampor och långa ledningar innebär höga amperestyrkor, vilket ställer krav på rätt val av kablar. Följden kan annars bli överhettning i kablar med ev brand som följd.

SLUTSATS

Dessa armaturers yttemperatur blir definitivt så hög att brännbart materiel kan torrdestillera och så småningom antändas, om inte installationen utförs på ett korrekt sätt.

För att minimera risken för felaktig installation krävs att instruktioner är på svenska språket. Om inte annat så för att kunna läsa och förstå rekommendationen, om att låta elbehörig utföra installationen. Detta är kanske särskilt viktigt när det gäller 12-voltsinstallationer, vilka för gemene man inte inger samma respekt. De kan man själv installera, är nog en vanlig uppfattning.

ERFARENHETER OCH FÖRSLAG

Om marknaden nu skall vara fri och nära nog vem som helst får importera vad som helst till försäljning, borde det åtminstone finnas krav på att instruktioner och monteringsanvisningar skall vara skrivna på svenska.

Man kan också tycka att infällnadsburkarna som i de flesta fall krävs för säker installation, borde ingå i paketet tillsammans med armaturerna.